Nummer VN2019-016099

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de collegevergadering van 04 oktober 2019

Portefeuille: Deelnemingen (18)
Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)

Agendapunt: D1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Voortgang continuïteit AEB Holding N.V.

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van het besluit van HVC, AEB en gemeente Amsterdam om de verkenning om met HVC tot een structurele oplossing te komen voor het AEB, te beëindigen;

2. In te stemmen met bijgaande raadsvoordracht (bijlage 1) waarin de raad wordt gevraagd in te stemmen met het verlenen van een additioneel krediet van € 45 miljoen teneinde AEB de benodigde liquiditeitssteun te kunnen verlenen. Tevens wordt de raad gevraagd eventuele wensen en bedenkingen te uitten inzake het voornemen van het college de aandelen die AEB Holding NV houdt in Westpoort Warmte te verwerven. De kredietaanvraag zal bij akkoord worden aangeleverd voor de raadsvergadering van 9/10 oktober;

3. In te stemmen met een brief van het College van B&W aan de gemeenteraad (bijlage 2) inzake de voortgang in continuïteit van AEB Holding N.V;

4. In te stemmen met de beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid N.T. Bakker inzake machtsstrijd bij het Afval Energie Bedrijf d.d. 27 augustus 2019 (bijlage 3);

5. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding voor onbepaalde tijd op de collegevoordracht en raadsvoordracht (bijlage 1) op grond van artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, 10 lid 1 sub c of art 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur. De geheimhouding wordt opgelegd voor onbepaalde tijd. Hierbij geldt de volgende uitzondering: het college kan op hoofdlijnen communiceren over de maatregelen die de gemeente neemt om de continuïteit van de publieke voorzieningen van AEB te garanderen. Tevens valt de te vormen raad enquêtecommissie naar de ontstane veiligheids- en financiële situatie van AEB buiten de geheimhouding;

6. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op de raadsbrief (bijlage 2) op grond van artikel 55, eerste lid van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, tweede lid, onder f van de Wet openbaarheid van bestuur zodat de raad als eerste kennis kan nemen van deze brief. De geheimhouding wordt opgelegd tot het moment van openbaarmaking van deze brief door het college;

7. In te stemmen met het machtigen van de wethouders Duurzaamheid en Deelnemingen om wijzigingen te doen in de voordracht en bijlagen na afloop van de collegebespreking.

Kernboodschap

Het College van B&W stemt in met het voorleggen van een additioneel krediet van € 45 miljoen aan de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 9 oktober om AEB Holding N.V. de benodigde liquiditeitssteun te kunnen verlenen. Tevens vraagt het College van B&W aan de raad eventuele wensen en bedenkingen te uiten inzake het voornemen de aandelen die AEB Holding NV houdt in Westpoort Warmte te verwerven. Ook stemt het College van B&W in met een brief aan de gemeenteraad waarin zij op 4 oktober wordt geïnformeerd over de voortgang in de continuïteit van AEB Holding N.V.

Bestuurlijke achtergrond

Op 1 januari 2014 is de verzelfstandiging van de voormalige gemeentelijke dienst Afval Energie Bedrijf gerealiseerd. De activiteiten van de voormalige dienst zijn ingebracht in AEB Exploitatie BV. De gemeente is 100% aandeelhouder van AEB Holding NV en kan haar aandeelhoudersrechten in de aandeelhoudersvergadering (AvA) uitoefenen. Naast aandeelhouder is de gemeente klant bij AEB voor de verwerking van het Amsterdamse huisafval en enkele aanvullende diensten. De energie die vrijkomt bij de verbranding van het afval wordt omgezet in (duurzame) elektriciteit en warmte, wat via Westpoort Warmte (WPW), waar AEB en Nuon elk een 50% belang in hebben, aan het stadswarmte netwerk geleverd. Hiernaast is de gemeente beleidsmaker en opdrachtgever op het gebied van duurzaamheid en afvalverwerking, waarmee ze direct en indirect een impact heeft op AEB en de afvalstromen die AEB verwerkt. De gemeente Amsterdam is daarnaast financier van AEB: de gemeente heeft bij verzelfstandiging een achtergestelde lening verstrekt aan AEB (€ 108 miljoen). De overige leningen zijn per 27 november 2017 door AEB extern gefinancierd. De gemeente heeft door aflossing op deze leningen op dat moment hiermee haar risicoblootstelling verminderd met [redacted]

In 2017 is onderzoek gedaan naar het publiek belang van AEB en de noodzaak om AEB als deelneming aan te houden. Het college heeft besloten AEB aan te houden. Het college heeft toen wel besloten een drietal bestuursopdrachten uit te voeren op het gebied van performance & slagvaardigheid afval en warmte. De ODNZKG heeft AEB sinds begin februari 2018 onder verscherpt toezicht gesteld, omdat de ODNZKG een verhoogd risico op een groot incident ziet en zich ernstige zorgen maakt over de veiligheidssituatie bij AEB. AEB heeft in opdracht van de ODNZKG een verbeterplan opgesteld. Met AEB is afgesproken dat AEB in de kwartaalrapportages over de voortgang rapporteert.

In december 2018 is de gemeenteraad in openbare brieven geïnformeerd over de tegenvallende prestaties van AEB en de mogelijke gevolgen die dat heeft voor de financiën en duurzaamheidsdoelstellingen van Amsterdam. Voorzien werd dat AEB over 2018 geen dividend zou uitkeren en ook in 2019 naar verwachting een financieel tegenvallend jaar zou worden. AEB gaf aan dat de belangrijkste oorzaken te vinden zijn in het tegenvallend functioneren van de scheidingsinstallatie, de kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud en het versterken van de organisatie van AEB. Parallel aan deze brief is de commissie MLD geïnformeerd over het effect op de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en het AEB.

Op 15 mei 2019 zijn de commissies FEZ en MLD schriftelijk geïnformeerd over een verdere verslechtering van de financiële situatie. De verwachting van AEB was dat zonder ingrijpen vanuit de aandeelhouder of vreemd vermogensverschaffer het waarschijnlijk onontkoombaar is dat de AEB de bankconvenanten zal breken en in default raakt. AEB

heeft het college op maandag 24 juni geïnformeerd dat AEB niet in controle is over de veiligheid in de fabriek. Hierdoor bestaat risico op een ongeval met zwaar letsel, op ongewenste emissies en op een grote brand op het AEB terrein. Het College heeft n.a.v. hiervan een bestuurlijk team ingesteld en een projectopdracht verstrekt inzake decoördinatie van de borging van de publieke en financiële belangen van de Gemeente.

Op 27 juni 2019 zijn de commissies MLD en FEZ schriftelijk en vertrouwelijk geïnformeerd naar aanleiding van het bericht van AEB dat AEB niet in controle is over de (arbeids-)veiligheid in de fabriek. AEB heeft daarop besloten vier van de zes lijnen tijdelijk te sluiten. Er wordt gewerkt aan maatregelen om de veiligheid structureel te borgen.

Op 2 juli 2019 heeft het college kennisgenomen van de veiligheidssituatie en de maatregelen om de veiligheidssituatie te verbeteren en continuïteit van maatschappelijke diensten als afvalverwerking en warmtelevering te borgen (brief AEB van 1 juli 2019). Aanvullend zijn op 4 juli 2019 de raadscommissies MLD en FEZ in een besloten vergadering geïnformeerd over de veiligheid en financiële situatie bij AEB.

Op 9 juli 2019 heeft het college ingestemd met het voorleggen van het voorstel aan de gemeenteraad om een bedrag van maximaal € 35 miljoen beschikbaar te stellen om een periode van twee maanden te overbruggen waarin scenario's voor een definitieve oplossing zouden kunnen worden uitgewerkt. Scenario's die in het voorstel staan: voortzetting van AEB, een verkoop of een faillissement. Dit voorstel is op 11 juli jl. in een besloten deel van de raadsvergadering vastgesteld. Tijdens de behandeling is geconstateerd dat er binnen de gemeenteraad weinig tot geen draagvlak aanwezig is voor een scenario waarin AEB in de huidige vorm wordt voortgezet. Sinds het raadsbesluit, is de gemeenteraad op de volgende momenten geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen en collegebesluiten over AEB:

Datum	Onderwerp
23 juli 2019	O.a. besluit over toekennen [redacted] steun onder voorwaarden in de vorm van een garantie. (Tijdelijke) oplossingen voor afval, warmte en slib.
29 juli 2019	Stand van zaken RvC AEB
6 augustus 2019	Voortgang afval, warmte, slib en traject met herstructureringsadviseur. Aankondiging dat AEB zou gaan trekken op het bedrag van [redacted] En dat er een nieuw liquiditeitsverzoek zou komen.
14 augustus 2019	Ontwikkelingen AEB: benoeming lid Raad van Bestuur en bevestiging trekken op [redacted] aanvullend liquiditeitsverzoek AEB.
20 augustus 2019	Bredere context en voortgang afval, warmte, slib en financiën.
27 augustus 2019	Vertrek financieel directeur AEB

6 september 2019	Stavaza AEB Holding
11 september 2019	Voorkeursrichting van college
16 september 2019	Beantwoording vragen raad inzake voorkeursrichting

Voor de steun onder voorwaarden van [redacted] is een staatssteunmelding gedaan bij de Europese Commissie op grond van de Richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden.

Op 27 augustus 2019 heeft het college tevens besloten tot het voornemen de grond van drie recyclepunten van AEB en een aantal afvalcontainers te verwerven. Als de transactie is afgerond, wordt de situatie rond de afvalpunten geharmoniseerd (nu allemaal in eigendom van de gemeente Amsterdam). Dit is een versnelling van een reeds voorgenomen besluit. Bijkomstigheid van deze versnelling is dat AEB na overdracht kan beschikken over liquide middelen.

=Op 10 september heeft het College van B&W de voorkeur uitgesproken om een samenwerking met HVC verder uit te werken. Dit betekent niet dat alternatieve opties worden uitgesloten, maar dat deze pas in aanmerking komen als de uitwerking van deze "publieke richting" niet tot het gewenste resultaat leidt.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160 van de Gemeentewet.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennisnemen van het besluit van de betrokken partijen HVC, AEB en gemeente Amsterdam om de verkenning om met HVC tot een structurele oplossing te komen voor het AEB, te beëindigen

Op basis van gesprekken die de afgelopen weken zijn gevoerd met HVC en AEB, zijn de betrokken partijen op basis van inhoudelijke redenen tot de conclusie gekomen dat het niet zinvol is de verkenning voort te zetten. Er wordt onder andere verschillend aangekeken tegen de gewenste samenstelling van de contractenportefeuille, wat dat betekent voor de operatie en de (toekomstige) benodigde verbrandingscapaciteit in een situatie waarin naar verwachting overcapaciteit gaat ontstaan door de voorgenomen importheffing op buitenlands afval.

Ad 2. Instemmen met bijgaande raadsvoordracht (bijlage 1) waarin de raad wordt gevraagd in te stemmen met het verlenen van een additioneel krediet van € 45 miljoen

teneinde AEB de benodigde liquiditeitssteun te kunnen verlenen. Tevens wordt de raad gevraagd eventuele wensen en bedenkingen te uiten inzake het voornemen van het college de aandelen die AEB Holding Nv houdt in Westpoort Warmte te verwerven. De kredietaanvraag zal bij akkoord worden aangeleverd voor de raadsvergadering van 9/10 oktober

Zie toelichting in de raadsvoordracht (bijlage 1).

Ad 3. Instemmen met een brief van het College van B&W aan de gemeenteraad (bijlage 2) inzake de voortgang in continuïteit van AEB Holding N.V. In de commissie MLD/FEZ van 12 september jl. is beloofd een update aan de raad te sturen waarin de status van het traject met HVC en AEB wordt gegeven.

In bijgevoegde brief aan de gemeenteraad wordt aangegeven dat:

- Het herstel van AEB zich aftekent;
- Het niet is gelukt om met HVC tot een structurele oplossing te komen;
- Het college van B&W (in lijn met motie 1464) een verkort fusie- en verkooptraject voorbereidt en een nadere juridische analyse laat doen op de aspecten staatssteun, aanbestedingsrecht en mededinging van de verschillende oplossingsrichtingen voor AEB;
- Het college van B&W het verantwoord vindt om in te gaan op het aanvullende kredietverzoek van het AEB;
- Het aanvullende krediet duidelijkheid geeft aan het AEB, en de ruimte en tijd geeft om aan een structurele oplossing te werken;
- Er bestuurlijk een gesprek heeft plaatsgevonden met de heer Beelen en dat hij zich inmiddels heeft teruggetrokken uit mogelijke aandelenparticipatie in AEB;
- Er bestuurlijk een gesprek heeft plaatsgevonden met de ondernemingsraad (OR);
- Het college op 24 september 2019 heeft ingestemd met de benoeming van de heren Peter Molengraaf, Gerard Boot en Huub Cuypers als leden van de RvC bij AEB met terugwerkende kracht per 17 september 2019.

De communicatie (zowel inhoud als timing) over het beëindigen van de verkenning met HVC wordt in nauwe afstemming met de directie HVC voorbereid.

Ad 4. In te stemmen met de beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid N.T. Bakker inzake machtsstrijd bij het Afval Energie Bedrijf d.d. 27 augustus 2019 (bijlage 3). Op 27 augustus 2019 heeft raadslid N.T. Bakker schriftelijke vragen ingediend inzake machtsstrijd bij het AEB. Zie bijlage 3 voor beantwoording van de schriftelijke vragen.

Ad 5. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding voor onbepaalde tijd op de collegevoordracht, raadsvoordracht (bijlage 2) op grond van artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, 10 lid 1 sub c of art 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur. De geheimhouding wordt opgelegd voor onbepaalde tijd. Hierbij geldt de volgende uitzondering: het college kan op hoofdlijnen communiceren over de maatregelen die de gemeente neemt om de continuïteit van de publieke voorzieningen van AEB te garanderen. Tevens valt de te vormen raad enquêtecommissie naar de ontstane veiligheids- en financiële situatie van AEB buiten de geheimhouding.

Ad 6. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op de raadsbrief (bijlage 2) op grond van artikel 55, eerste lid van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, tweede lid, onder f van de Wet openbaarheid van bestuur zodat de raad als eerste kennis kan nemen van deze brief. De geheimhouding wordt opgelegd tot het moment van openbaarmaking van deze brief door het college.

Ad 7. In te stemmen met het machtigen van de wethouders Duurzaamheid en Deelnemingen om tekstuele wijzigingen te doen in de voordracht en bijlagen na afloop van de collegebespreking.

Financiële onderbouwing

Tabel 2: Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3

I=Incidenteel

S=Structureel

Consequenties gedekt? Nog niet bekend

Overige toelichting

Liquiditeitssteun

Met dit besluit wordt de gemeenteraad gevraagd in te stemmen met het voorstel tot het verlenen van liquiditeitssteun aan AEB voor de periode tot einde 2019 voor een hoogte van maximaal € 35 miljoen + € 45 miljoen = € 80 miljoen, waarbij de inzet is dat deze tot het minimum wordt beperkt en waar mogelijk wordt gedekt door een zekerheid of anderszins. Ter hoogte van de uiteindelijke uitgekeerde liquiditeitssteun zal een voorziening worden getroffen.

Afwaarderingen

Daarnaast zal er mogelijk sprake zijn van afwaardering van eigen vermogen (waarde deelneming), de vordering i.v.m. de reserve afvalpunten en een afwaardering van de achtergestelde lening. Deze onderdelen staan op 3 oktober op de balans voor [redacted]. Onbekend is nog welk deel zal worden afgewaardeerd.

Dekking

De genoemde lastenposten (liquiditeitssteun, afwaarderingen en proceskosten) kennen geen dekking in de vastgestelde Begroting 2019. Zodra de omvang van de lasten definitief bekend is zal een begrotingswijziging voor 2019 moeten worden ingediend, uiterlijk bij de Najaarsnota 2019. Naar verwachting wordt dit een mutatie met een saldo-effect voor

de Algemene middelen welke neerslaat en wordt verantwoord in begrotingsprogramma A van de begroting respectievelijk het jaarverslag 2019. Indien dit leidt tot een negatief jaarrekening resultaat voor de gemeente als geheel, zal er een onttrekking aan het weerstandsvermogen vanuit de Algemene reserve plaatsvinden. Ten slotte wordt nog onderzocht of dit besluit (liquiditeitssteun en afwaardering) gaat leiden tot een mutatie in gemeentelijk weerstandsvermogen.

Conclusie

Communicatie

Binnen de gemeente

De raadsbrief wordt bij akkoord op vrijdag 4 oktober aan de gemeenteraad verzonden.

Buiten de gemeente

Persbericht en nieuwsbericht op Amsterdam.nl

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2019-087658	Advies (pdf)
AD2019-087654	Bijlage 1. Raadsvoordracht liquiditeitssteun.pdf (pdf)
AD2019-087655	Bijlage 2. Raadsbrief Continuiteit AEB DEF.pdf (pdf)
AD2019-087656	Bijlage 3. Beantwoording schriftelijke vragen N.T. Bakker AEB.pdf (pdf)
AD2019-087657	Bijlage 4. Advies DMC-CC - Voortgang continuïteit AEB Holding NV - def.pdf (pdf)
AD2019-087651	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Projectteam vitale afvalketen,

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten, voorts wordt de portefeuillehouder gemachtigd tot het maken van tekstuele wijzigingen